

VISOKE ŽELJE IN GLOBOKI SPOMINI

MATJAŽ FERARIČ

Sonce zahaja v veličastnih barvah in daje upanje, da bo jutri lep dan. Stojim na robu kakšnih šestdeset metrov nad baznim taborom in izmenično opazujem hrib in sončni zahod ter ju nagovarjam, naj se dogovorita za lepo vreme.

Tretji dan smo v bazi, prvi višinski tabor že stoji, razmere so ugodne, počutje odlično in komaj čakam, da ponovno odidem »od doma«; bazo sem namreč smatral za nekakšen dom, kamor smo se vračali po bolj ali manj dobro opravljenem delu.

Moja prva odprava v Himalajo je to. Uresničila se mi je velika želja: pričakujem veliko novih doživetij in izkušenj, čeprav me je včasih kar malo strah, ko gledam ogromno steno, visoko štiri kilometre, in proti vrhu 8125 metrov visokega Nanga Parbata.

Prvi stik s hribom je bil zelo pozitiven: ni zmanjšal mojega spoštovanja do nje, ga povečal pa je samozavest in željo, da storim čimveč. Takoj po prihodu v bazo sva z Miranom odšla iskat pot čez ledenik in naprej proti prvemu višinskemu taboru, ki sva ga dosegla, se povzpela še nekoliko višje in pred vrnitvijo skopala še uravnavo za šotor. Utrujena in zadovoljna sva se zvečer vrnila v bazo.

Neprijetnosti in težave z nosači so že pozabljene, čeprav me kuhar in njegov pomočnik s svojo neskončno zgovornostjo ter pridobitništvom in trmoglavostjo včasih še spomnita nanje. Takšni problemi so na srečo majhni v primerjavi s ciljem, ki je pred nami. Volje nam ne manjka kljub občasnemu poslabšanju vremena.

DROBNO KOLESCJE V STROJU SVETA

Proti višinskemu taboru odidemo, ko rahlo sneži. Težki nahrbtniki nam poberejo nekaj moči in ko pripravljamo večerjo, že tudi mislimo na prijeten spanec, ki sledi kratkemu obredu večerje. V polsnu slišim še kakšen kašel iz Slavčevega in Bojanovega šotora: to je posledica višine in poobedka, ki sta si ga privoščila v obliki cigarete.

Moje sladko spanje pa se konča že po dobri uri, ko me prebudijo nenavadne bolečine v sklepih in rahla vročina. Prepričujem se, da je to le zaradi slabega ležišča in preveč oblačil, ki jih imam na sebi, vendar se stanje iz trenutka v trenutek slabša. Že sem popolnoma buden, premetavam se in premišljam o vsem

mogočem, samo da bi zaspal. Mirča, ki se za trenutek prebudi, vprašam za uro in se zgrozim: kot da je obstala, saj je šele enajst. Poskušam se umiriti in razmišljam o nekom, ki je zdaj zelo daleč in mogoče isti trenutek prav tako misli name — ta trenutek, ko je tam pri nas doma šele pozno popoldne.

Čas: kaj je sploh to in kako drobno kolesce je človek v tem čudovitem sistemu življenja! Kako ogromna in nepremagljiva ovira je zanj že čas!

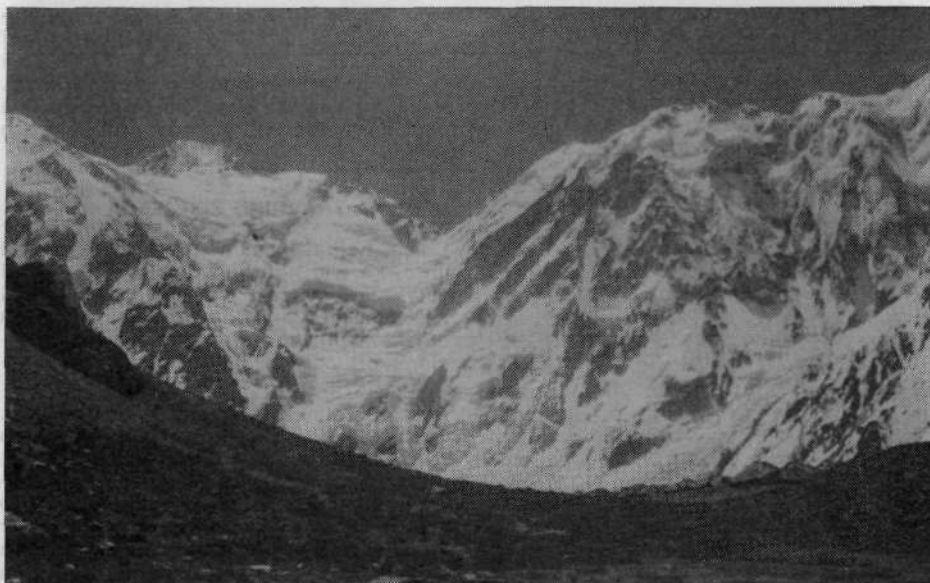
Te bolj ali manj povezane misli se mi spreletavajo po glavi in se spreminjajo v raztrgane kose nelogičnih razmišljanj, ki se proti jutru sprevržejo v pravo mōro. Ob prvem svitu se vsega malo bolj zavem in se poskušam zamotiti s kuhanjem, hkrati pa opazujem Mirana, kako z užitek je in se pripravlja na odhod: kar malo mu zavidam. Sam bom počakal, da posije sonce in nato odšel za njim.

BOLNIK NA GORI

Silim se s hrano, ki skoraj vsa ostane nedotaknjena, in po dolgotrajnem oblačenju odidem proti ozebniku. Število korakov, ki jih zmorem v eni sapi, se hitro manjša in ko je vse skupaj tako daleč, da sem v stanju narediti le še dva koraka (pa še ta dva nezanesljiva), ki jima sledijo dolgi počitki, ko se še vedno prepričujem, naj ne odneham, popolnoma omagam. Zlomljen dolgo časa sedim na majhni polički v snegu, naposled pa se le odpravim navzdol. Pa tudi to je napor, čeprav mnogo bolj psihičen kot telesni. Zavlečem se nazaj v šotor prvega višinskega tabora in v meni začne ključati razočaranje: ne razočaranje potepuha, ki ni našel zaklada na koncu mavrice, ampak razočaranje žejnega, ki se brez vode vrača z brega reke. Končno od izčrpanosti le zaspim.

Kratko spanje mi pomaga, da potem poskušam trezno premisliti, kaj naj storim. V stanju, v kakršnem sem, se preprosto bojim poti prek ledenika, zato sklenem počakati, da pride kdo iz drugega višinskega tabora ali iz baze. Okoli poldneva se le prikažejo trije iz baze, vendar si nikogar ne upam prositi, naj gre z menoj nazaj. Toda zdaj vsaj vem, da bo kdo gledal, ali bom srečno prišel prek ledenika. Ko pa se zaradi slabega počutja sklene v bazo vrniti še Smiljan, si popolnoma oddahnem.

Pot nazaj je trajala — saj sploh ne vem, koliko časa je trajala, ker se mi je proti koncu že bledlo. Spomnim se Fištre, ki

Takle se je kazal Nanga Parbat iz baznega tabora štajerske odprave, ki ji ni bilo dano stopiti na najvišjo točko gore Foto: Šrot

sem ga srečal nad bazo, pa Smitha z lestvijo na hrbtu, pa tudi tega, da sem se zalotil, ko sem odložil nahrbtnik in se ob neki skali začel sezuvati: nekaj trenutkov sem mislil, da sem že ob svojem šotoru.

Hitro sem prebolel tistih štirideset stopinj vročine, verjetno prehitro, ker se mi je že čez nekaj dni ponovila.

Dne 11. junija je bil osemnajsti dan v bazi. Dobrih deset dni je minilo, odkar smo postavili drugi višinski tabor, medtem ko nam tretjega zaradi slabega vremena še vedno ni uspelo.

POLET S PADALOM

Bolezen mi je požrla ogromno moči in dni. Ko mi je malo odleglo, sem se poskusil malce testirati in sem sklenil oditi z jadralnim padalom do prvega višinskega tabora in nato s primernega mesta na poti proti drugemu višinskemu taboru zadržati v bazo.

Ležim v enki, zunaj pa močno piha in rahlo sneži. Padalo imam pod glavo in vse bolj se mi dozdeva, da bo tam tudi ostalo. Okoli petih pa se veter začne umirjati, zato odidem naprej: če se vreme kolikor toliko popravi, bom vsekakor poskusil. In glej: bolj ko sem se dvigal proti kraju, ki se mi je zdel primeren za vzlet, bolj se je ozračje umirjalo. Veter še jenjuje, ko pa pripravim padalo, ga ni niti milimeter na sekundo. To po svoje tudi ni najbolje, vendar bom vsekakor poskusil. Ko sem pripravljen, vidim, da si je veter res vzela dopust. Malo še sé-

dem, da se nadiham in umirim, potem pa...

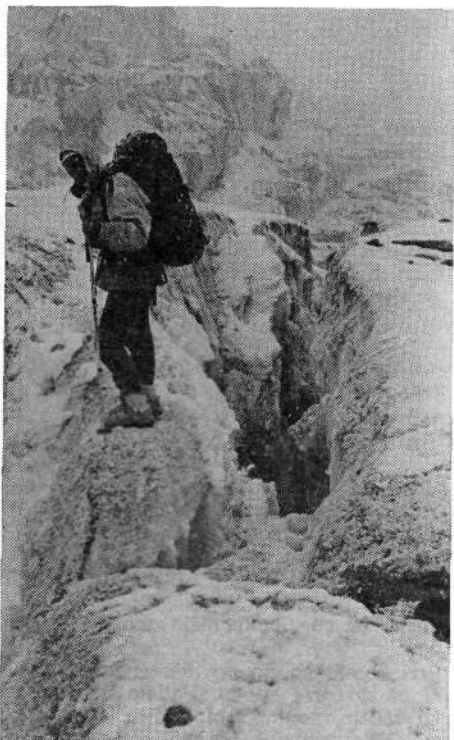
Prvi koraki so po površju snega, ki sem si ga že prej shodil. Padalo me uboga; ko tečem, se mi rahlo vdira, padalo pa me kljub strmini še nič ne dviga. Poskusim še zadnje: naredim dva hitra koraka in se vržem naprej — to pa je zado-stovalo.

Preletim prvi višinski tabor, zavijem proti ledeniku in gledam njegove globoke zelene modre razpoke: mnogo lepši je z višine kot tedaj, ko ga prečkam peš. Prelet ledenika končam na taki višini, da še lahko ocenim, da bom prav gotovo priletel do baze. Tu naredim še en zavoj v sončni zahod in pristanem. Močno presenetim tiste v bazi, saj me ob tej uri — sedem zvečer je — ni nihče več pričakoval. Tudi večerjo sem še ujel, po njej pa sem se kmalu spravil v spalno vrečo. Šele tam sem podoživljal vse tiste lepe trenutke poleta, ki bodo za vedno ostali v predalčku za lepe spomine.

TOBOGAN LEDENIH POŠILJK

Vsi čutimo, da nam čas počasi uhaja, sam še posebno. Čeprav me je bolezen in ponavljanje vročine še dvakrat po prvem napadu gripe dokaj izpraznila, bi si nikoli ne odpustil, če bi ne poskusil še enkrat.

Vršne naveze se bojujejo s snegom na uravnavi kakšnih 400 metrov pod vrhom, ko z Gričkom odhajava iz baze. Vse radijske zveze so šle k vragu in pri vzponu od prvega proti drugemu višinskemu taboru bi lahko šla tudi midva. Vso pot so naju — ali pa midva njih — srečevali kamniti in ledeni izstrelki in plazovi.

Pot čez ledenik pod Nanga Parbatom: razpoke, sneg, veter, megla, pa še težak nahrbtnik, da je bila hoja čim težavnejša

Spoznal sem, da se človek tudi tega navadi, prav tako kot tistih snežnih plazov, ki so ropotali po bližnjih stenah. Sprva še gledaš, od kod prihaja in kam gre, potem se samo še skloniš in malo bolj trdo primeš za vrvi, na koncu pa se ti zdijo le nadležni kot nahrbtnik, ki te reže v rame. Če seveda niso tako ogromni, da te prebudijo iz popolne otopenosti, kot je eden Grička, ko se je vzpenjal za menoj in je bil prepričan, da že gre z njim vred v dolino.

Srečna, da je tobogan ledenih in kamnitih pošiljk za nama, se spravlja v drugi tabor, da bi si tam čim bolj odpohala; zjutraj naju namreč čaka najtežji skalni del.

Spanja je bilo zelo malo, toliko več pa ledu na vrveh, ko sva »rintala«
prek skal. Ko okoli poldneva sediva pred šotorom Poljakov, ki sta z našim Urošem nekje pod vrhom, se dogovoriva, da tu prespiva in naslednji dan greva proti tretjemu višinskemu taboru. Potrebna sva namreč pijače in hrane, pa počitka tudi; kako je s prostorom na trojki, namreč tudi čisto nič ne veva.

Ko že počivam, Griček pove, da prihajata Poljaka. Izčrpana sta tako, da ju sploh ne vprašava, če bi šla naprej in

naju pustila, kjer sva. Za najino pot naprej pa je prepozno — greva torej nazaj v nižji višinski tabor. V steni naju lovi noč in požled še dodatno otežuje spust. Najhuje pa je, da sva delo celotnega dne pogнала v nič in naju vse to čaka še enkrat.

SPET NA TRAVNIKU ŽIVLJENJA

Dolga neprespana noč — in naposled jutro, ko telo nima niti toliko moči, da bi se veselilo sonca. Pa še novica, da se vsi naši umikajo s hriba, ker je zloglasna uravnava preveč zasnežena. To nama pomaga pri odločitvi, da se odpraviva navzdol.

Pot po dolini ob ledeniku je pravi raj. Travnik je prepoln spominčic in drugih rož. Mahamo v slovo tistim, ki so ostali v bazi, tako Špancem, Tirolcem, Korejcem, Bolgarom in Japoncem, in iskreno želimo, da bi imeli več sreče kot mi. Kar malo žalosten je odhod. Baze in vseh alpinistov, pa čeprav različnih navad in narodnosti, vendar z istim ciljem kot mi, se bom vedno rad spominjal in upam, da se bom še kdaj srečal z njimi.

Hodim po tem travniku življenja, ki je v polnem razcvetu, sam pa sem bolj podooben mrtvi naravi, s katero sem se dajal dober mesec. Led in kamen: čeprav nista živa, te dostikrat čakata, ti prideta nasproti, ti nagajata, pa ti pomagata, te lahko tudi vzameta s seboj. Vedno znova kličeta in vabita k sebi vsakogar, ki ju je kdaj že spoznal in ki ju želi še bolj spoznati. Čutim, kot da bi vsi ti spomini in doživetja imeli svojo težo, svojo maso, ki mi je naložena in jo nosim s seboj. Rešil se je ne bom, ko bom to pozabil, ker to ostane za vedno. Lažje mi bo, ko bom toliko močnejši, da tega prijetnega bremena sploh ne bom več čutil, ko bo le kot senca sončnega zahoda.

Jeglič in Karo na Bhagiratiju III

Janez Jeglič in Silvo Karo, vrhunska slovenska alpinista, sta prve dni letošnjega septembra preplezala 1600 metrov visoko zahodno steno Bhagiratija III v indijski Himalaji. Po ocenah poznavalcev je to verjetno tehnično najtežavnejša smer v indijski Himalaji.

Oba alpinista sta skupaj z zdravnico dr. Mojco Zajc odpotovala iz New Delhija s kombijem do Gangatarija, od koder so vsi trije še dva dni peš potovali z nosači do vznožja zahodne stene te 6454 metrov visoke gore in tam 22. avgusta postavili bazni tabor. Pet dni pozneje sta alpinista po ogledu stene